

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Elmi-kütləvi, mədəni-maarif, təhsil programlarının hazırlanması

Mədəni və təhsil proqramları müasir cəmiyyətin formalaşmasında və inkişafında mühüm sütunlar hesab olunur. Onlar təkçə öyrənmə və bədii ifadə üçün platforma deyil, həm də sosial birlik, iqtisadi tərəqqi və fərdi hüquqların genişlənməsi üçün katalizator rolunu oynayır.

Bu proqramlar biri-birine effektiv şəkildə integrasiya olunduqda cəmiyyətin hərtərəfli inkişafına, nəsillər arasında uğurumların aradan qaldırılmasına, qarşılıqlı anlaşmanın təşviqinə, innovasiya və yaradıcılığın inkişafına mühüm töhfə verir. Azərbaycan prosesə məhz bu prizmadan yanaşır.

İnklüzivliyin və dialoqun təşviqi xüsusi diqqət mərkəzindədir

Ölkəmizdə nəzəre alınır ki, mədəni proqramlar cəmiyyətin irlisinin, adət-ənənələrinin və dəyərlərinin qorunub saxlanmasında və təhlükəndə mühüm rol oynayır. Muzeylər, festivallar, sərgilər, musiqi və teatrlar vasitəsilə cəmiyyətdə qruplar müxtəlifliyi qəbul edərək öz köklərinə bağlı qalırlar. Bu proqramlar müxtəlif mənşəli insanların məşğul olması, bir-birindən öyrənməsi və kollektiv kimliyini qeyd etməsi üçün ortaç məkan təmin edir. Neticədə, onlar daha güclü sosial əlaqələri qurmağa və qruplar arasında qərəz və anlaşılmazlığı azaltmağa kömək edir.

Multikultural cəmiyyətlərdə mədəni təşəbbüsler inklüzivliyin və dialoqun təşviqində xüsusi təsirli hesab olunur. Multikulturalizmin yaşam tərzi kimi beynəlxalq əhəmiyyəti müasir dünyamızda son derecə həyatı əhəmiyyət kəsb etməkdir. Azərbaycan nümunəsində bu-nu görmək mümkündür. Qeyd edək ki, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev öz çıxışlarında da imanlı vurgulayır ki, multikulturalizm Azərbaycanda həyat tərzidir, dövlət siyasetidir və alternativi yoxdur. Güclü multikulturalizmin mövcud olduğu hər bir dövlətə bu anlayış xarakteridir. Amma bu gün Qərb dövlətlərinin əksəriyyəti multikulturalizm siyasetinə qarşı çıxır və bunun iflasa uğradığını vurgulayırlar. Avropa dövlətlərində

Multikulturalizmin inkişafında mədəni-maarif proqramları müstəsna rol oynayır

mağaya imkan verir.

Mədəniyyət və təhsil proqramları da iqtisadiyyata töhfə verir

Dünya təcrübəsi göstərir ki, mədəni və təhsil proqramlarının kəsişməsi güclü vəhdət formalaşdırır. Məsələn, məktəblər təkçə akademik tədris yeri deyil, həm də mədəni mühəbadilə mərkəzləridir. İncəsənət, tarix və irlərin kurikulumlara integrasiyası tələbələrin dünyagörüşlərini genişləndirir və yaradıcılığa həvəsləndirir. Muzeylər səfərlər, yerli festivallarda iştirak və müxtəlif incəsənət növleri ilə tanışlıq tələbələrin ətraf alem haqqında anlayışlarını zənginləşdirir.

Eyni şəkildə, mədəni ifadəni təhsil məqsədləri ilə birləşdirən icma əsaslı proqramlar çox vaxt ənənəvi sinif şəraitine maraq göstərməyən gəncləri cəlb etməyə müvəffaq olur. Teatr seminarları, hekayə seansları və incəsənətə əsaslanan layihələr gəncləri mədəni kimlikləri ilə əlaqələndirərkən ünsiyyət, komanda işi və problemlərin həlli kimi dəyərli həyat bacarıqlarını öyrədə bilər. Mədəniyyət və təhsil proqramları da iqtisadiyyata töhfə verir. Belə ki, mədəniyyət sektoru sənətçilərdən və ifaçılardan tutmuş kuratorlarla və tədbir təşkilatçılarına qədər geniş çeşiddə peşələri dəstekləyir. Eyni zamanda, təhsil fərdləri müxtəlif karyeralara həzırlayaraq, tədqiqat və inkişaf yolu ilə innovasiyalara imkan vermeklə işçi qüvvəsinin inkişafına təkan verir. Məsələn, turizmdə mədəni zəngin proqramlar ziyarətgiləri cəlb edir, gəlir gətirir və iş yerləri yaradır. Xaricdə təhsil proqramları və ya akademik konfranslar kimi təhsil turizmi beynəlxalq əməkdaşlığı və biliq mübadiləsinə təkan vermeklə elava iqtisadi fayda getirir. Bundan eləvə, mədəniyyət və təhsil infrastrukturuna - kitabxanalar, mədəniyyət mərkəzləri və universitetlər kimi investisiyaların şəhər və kəndlərin inkişafı üçün uzunmüddəti faydalaları var. Bu qurumlar çox vaxt cəmiyyət həyatı üçün mərkəz nöqtələrinə və xüsusən də inkişaf etməmiş ərazilərdə berpa üçün katalizatorlara çevrilir. Bunlar fonunda ölkəmizdə mədəniyyət müəssisələri yeni fealiyyət istiqaməti müəyyənləşdirir, Mədəniyyət Nazirliyi strukturunda həyata keçirilən islahatlar çərçivəsində yeni bir dövərə qədəm qoyur. Kadrların bacarıq və qabiliyyətinə daha çox önəm verilir, vətənpərvərlik mövzulu tədbirlərin hazırlanıb keçirilməsi diqqətdə saxlanılır. Məsələn, 44 günlük vətən mühəribəsinin dən sonra yurd yerlərimiz Azərbaycan əsgərinin rəşadəti, dünya hərb tarixinə yazılaçır

döyüş qabiliyyəti nəticəsində erməni tapdağından xilas oldu. Müharibə dövründə və qələbədən sonra Azərbaycan əsgərinin qəhrəmanlıq salnamesini, döyüş yolunu özündə ehtiva edən mədəni tədbirlər daha geniş yer aldı. Tarixi həqiqətlərin xalqa çatdırılması, gənclərin vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi məqsədilə müxtəlif səpəkli mədəni tədbirlər təşkil olundu və proses indi də davam edir. Bütün bunlar bir dəha təsdiq edir ki, mədəni və təhsil proqramları davamlı inkişafın və sosial rifahın əsas hə-

rəkətvericiləridir. Fərdi potensialı və ümumi insanlıq hissini inkişaf etdirməkələ bu proqramlar icmaları içəridən gücləndirir. Buna görə də hökumətlər, təhsil müəssisələri və vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları hamı üçün əlçatanlığı təmin edərək və dəha inklüziv, yaradıcı və davamlı cəmiyyətin qurulmasında mühüm rolunu dərk edərək, bu sahələri prioritət hesab edir.

Samirə SƏFƏROVA

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyilə çap olunur.